Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/BcD/005/25
Názov predmetu	Základy ekonómie
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	doc. PhDr. Lukáš Cíbik, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Predmet je ukončený záverečnou písomnou skúškou v priebehu skúškového obdobia.
Podmienky pre pripustenie k záverečnej skúške:
- Vypracovanie analytickej seminárnej práce na konkrétne zadanie

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92),
B (91 – 83),
C (82 – 74),
D (73 – 65),
E (64 – 56),
FX (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

identifikuje a vysvetlí základné pojmy, princípy a teoretické východiská ekonomickej vedy a charakterizuje jej vývoj a základné oblasti skúmania;
rozlišuje a charakterizuje mikroekonomický a makroekonomický prístup a vysvetlí ich význam pri analýze ekonomických procesov;
vysvetlí a interpretuje úlohu výrobných faktorov, vzácnosti zdrojov a základných ekonomických rozhodnutí pri produkcii, distribúcii a spotrebe statkov a služieb;
analyzuje fungovanie trhu a trhového mechanizmu, vzťahy medzi dopytom, ponukou, cenou a konkurenciou a charakterizuje postavenie jednotlivých trhových subjektov;
charakterizuje a posudzuje úlohu štátu v ekonomike a vysvetlí základné princípy a nástroje hospodárskej, fiškálnej a monetárnej politiky;
analyzuje a interpretuje základné makroekonomické procesy vrátane ekonomického rastu, hospodárskeho cyklu, inflácie, nezamestnanosti, úspor a investícií;
vysvetlí a analyzuje funkcie peňazí, fungovanie peňažného trhu a bankovej sústavy a posúdi ich význam pre fungovanie modernej ekonomiky;
aplikuje získané poznatky pri analýze aktuálnych ekonomických problémov vrátane ekonomických a finančných kríz, medzinárodnej ekonomickej integrácie a globalizácie a svoje závery samostatne prezentuje.

Stručná osnova predmetu

1. Vznik a vývoj ekonomickej vedy
Historický vývoj ekonomického myslenia a základné východiská ekonomickej vedy.
2. Mikroekonómia a makroekonómia
Vymedzenie mikroekonomických a makroekonomických prístupov a ich základných oblastí.
3. Výrobné faktory
Charakteristika výrobných faktorov a ich úloha v ekonomickom procese.
4. Trh a trhový systém
Fungovanie trhu, trhového mechanizmu a postavenie jednotlivých trhových subjektov.
5. Dopyt, ponuka, cena a konkurencia
Základné princípy fungovania dopytu a ponuky, tvorba cien a význam konkurencie.
6. Úloha štátu v ekonomike
Postavenie štátu v národnom hospodárstve a jeho ekonomické funkcie.
7. Fiškálna a monetárna politika
Nástroje a ciele fiškálnej a monetárnej politiky a ich vplyv na ekonomiku.
8. Ekonomické a finančné krízy
Príčiny, priebeh a dôsledky ekonomických a finančných kríz.
9. Ekonomický rast a hospodársky cyklus
Faktory ekonomického rastu, výkonnosť ekonomiky a cyklický vývoj hospodárstva.
10. Peniaze a banková sústava
Funkcie peňazí, fungovanie peňažného trhu a základná štruktúra bankovej sústavy.
11. Inflácia, úspory, investície a nezamestnanosť
Základné makroekonomické ukazovatele a ich vzájomné súvislosti v súčasnej ekonomike.
12. Medzinárodná ekonomická integrácia a globalizácia
Procesy ekonomickej integrácie, globalizácie a ich vplyv na národné ekonomiky.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu: povinný predmet, prednáška/seminár
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2/1 týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

· CÍBIK, L. a KÓŇA, A. 2024. Ekonómia a ekonomika. Trnava: Inštitút verejnej politiky, 223 s.
· ISBN - 978-80-974655-8-2.
· DUDÁŠ, T. a kol. 2017. Svetová ekonomika. Bratislava: EUBA, ISBN 978-80-225-4371-2.
· HONTYOVÁ, K.; LISÝ, J.; MAJDÚCHOVÁ, H. Základy ekonómie a ekonomiky. Bratislava: Ekonóm, 2007, 202 s. ISBN 978-80-225-2305-9.
· LISÝ, Ján a kol. Ekonómia. Piate prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2011, 631 s. ISBN 978-80-8078-406-5.
· MANKIW, N. G. Zásady ekonomie. Praha: Grada Publishing, 1999, 768 s. ISBN 978-80-7169-891-3.
· SAMUELSON, P. A. –NORDHAUS, W. D. Ekonómia. Bratislava: Elita, 1999, 822 s. ISBN 80-8044-059-X.
· • TÁNCOŠOVÁ, J. a kol. Ekonómia. Bratislava:Iura Edition, 2015, 348 s. ISBN 978-80-8168-295-7.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický, český